

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára	10 krajczár.

Felolvasó szerkesztő:

VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:

JOERGES AGOST ÖZV. és FIA

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETESEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megköszönt 100 szónál 50 krral több

Magánhirdetések megállapodás szerint számítatnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adtnak vissza. ==

Még egyszer iparosaink önképzéséről.

Az alábbi soroknak, melyeket egy iparos, tehát illetékes egyén írt, annyival is szivesebben adunk helyt, mivel azt hisszük, hogy ezeknek közlésével az önképzés ügyén némileg lendülünk, — de másrészt meg alkalalmat szolgált az nekünk annak az örömdetes ténynek a kimutatására, hogy iparosaink körében immár olyan egyént találunk, a ki ily jól ír magyarul.

Van a világon egy eszme, melynek hatalmát ismeri és tudja az emberiség, melynek súlya alatt hajdan koronás fők hullottak porba, és ez az egyetértés, vagy más szóval összetartás. E nélkül valódi élet nem képzelhető, nélküle megszűnik a földön minden nevesebb erzelem. Ezért alkot több ember családát, több család községet, több község megyét és így tovább, de mind egymás érdekert társul, hogy egy-egy más szükség esetén kölcsönösen támogassák.

Ez alapon létesültek a különféle egyetlek is, melyeknek manapság szeri-száma sinez; egyik pénz, másik szellemi, a harmadik jótékony cselekvés gyakorlására fekteti a főtájt, de kivétel nélkül vagy anyagi vagy szellemi kamatot ad az emberiségnek. A XIX. századot e miatt sokan a „szereket századának“ nevezték el a sok humánus egyetlekről és méltán, mert e században vette kezdetét a társulás, az egyletté való tömörítés.

Selmecz város minden társadalmi osztálya megtekte kötelességét e tekintetben, csak az iparos mesterek és segédek nem. Itt meggondoljuk, hogy városunkban még a bányásznepszég is előbb van e tekintetben az iparosoknál, nem-e jön egy szánó mosoly ajakadra szives olvasó?

Egy éve annak, hogy e lapok egy-múlt évi vezércikke egy iparos kaszinó létesítése mellett agítált, a minthogy néhány lelkes iparbarát (de nem iparos!)

buzgalkodott is annak létre jöttén. — de hiába, a selmecz-i mesterek szepen elhagyttak a tudni, s alszik meg ma is, — talán orokre.

Városunk buzgó főkapitánya pedig egy iparostillet létesít sem akarta őket hozni, — de sajnos, ez sem sikerült.

Az iparos segédek azonban jobban megértették a társulás hatalmát és értékét. 1890. év október-havában néhány lelkes iparos segéd megalakította a „Selmeczbanyai iparos ifjak önképző egyetle“-et. A jövőben szép reményűvel kezelendő egyletet azonban nagy fátum érte, t. i. a magas kormány a betegsegélyezést alapszabályaiából törölte, s így csakis az önképzés terv mozoghatott. A beírásai díjat befizető családtagok ezt hallva, nagy része rögtön kilépett, besapottaknak hívott magukat, holott a kezdeményezők a törvényt kerített betegsegélyező penztáráról meg mitsen sejtettek; a megmaradt 20—25 tag mindaddig tagja volt, a míg el nem távozott több mint fele. Ma azonban 10—12 tagot számlál ez egylet s más módot esz-közöket kellett keresnie arra, hogy ha ez uton nem tudott cselelteni, meg kell próbálni mást, — de küzdelmeivel fel nem hagy mindaddig, míg egy erős, jól szervezett és a műveltséget terjesztő egyletet nem létesít városunkban.

Néhány hónappal ezelőtt 25—30 iparos segéd kath. legényegylet alakítása érdekében indított mozgalmat, de a megvalósulás stádiumába jutni sehogy sem tudott. Ezt hallva az iparos segédek önk. egyletének tagjai, azokkal érintkezésbe léptek, s ennek eredménye az lett, hogy az önk. egylet tagok engedve a többség kívánatainak, mivel ezek csakis kath. legényegylet akartak, folyó-hó 16-an a kath. legényegylet elhajtókkal együtt saját helyiségükben gyűlést tartottak, melyben egy tagnak kivételével belegyeztek az önk. egylet önméne kath. legényegyletbe való megváltoztatásába, majd szolidaritást vállaltak az egytttes működésre, az önk. egyletet feloszlató gyűlés jova-

hagyása reményében, — megpróbálva még egyszer az önképzésért nem lelkesítő segédek bevonását.

E gyűlés egyttal 8 tagú bizottságot választott, a kik ma fogják ányujtani nagyságos Podhragay Pál prépost-plébános urnak a mult vasárnap ezelőből tartott gyűlés jegyzőkönyvet, és felkerni őt a selmecz-i kath. legényegylet érdekében szükséges támogatásra a Kath. Legényegylet budapesti központjánál.

Nem mulasztathatjuk el meg e helyütt felemlíteni, hogy városunk megmagyarosodása miatt ily egyletre ökvetlen szükség van; mert hiszen bárki tapasztalhatta iparos segédeinknél azt a nagy haladást, a mit pár év alatt a magyar nyelv elsajátításában elértek. Tiszta eszűek és némek egy-két év alatt jól beszélnek magyarul; ez talán hihetetlen, de e sorok írója bárkinek bebizonyítja.

Munkájuk tehát városunk mesterei ep úgy mint a segédek a művelődés terén, azaz alakítsanak iparos kaszinót esetleg egyletet, mely egyedül alkalmas a szellemi létük töltésére. Kettős szükségét érzi ennek az iparos: hogy a saját hatáskörében boldogulni tudjon, és meg nem tamadható önérettel a társadalomban az őt megillető helyet elfoglalhassa, mert csak ez azon révpart, honnan büszkén kiálthatjuk világgá e jelszót:

Műveltséggel szabadságra!

Csák I.

Különfélék.

— **Turisták kirándulása.** A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya a jövő május-hó folyamán egyebek között a Szityára is rendez kirándulást, és pedig május-hó 21 és 22-ére terjedőleg, mely alkalommal turista vendégeink a Godeontárna völgyét, Hodrusbányát, Szklent és Vilnyet is megtekintik. Városunk közönsége bizonyára szivesen látja a fővárosi turistákat.

már 1800 év mult el, hogy Izraelre haragját fordította és haragjának jelszót megelhetet megátálta és az egész világra jelenté, hogy annak hitte nemcsak hogy nem terjed, hanem itt-ott is alig tarthatja fenn magát. Isten egyetlen egy népet sem részesít előnyben, hanem mindenkit, a kit oltalmaz akar, az egyetemes róm. kath. egyház kebelébe li, melyen kívül nincs fűdvösség.

Igy beszélt az olasz. De egy protestáns lelkész, ki éppen itt jelen vala, a katolikus terítőhöz e szavakkal fordult:

Hogy mondhatja ön azt, hogy fűdvösség csak az ön hitében van? Tudjátok tehát, hogy csak azok nyerne ölmát, kik az evangélium szerint léleken és eszelekedetben követik Jezus tanait.

Erre egy török, ki a suratái vármélt alkalmazottja volt és szinten itt állt, a két keresztényhez fordult és így szölt. Hiába vagytok ti vallástok igazságában és szivesebben oly biztosak. Tanítókat már 600 évvel ezelőt Mohamed igaz hité váltotta fel. És a mint magatok is lájátok, Mohamed igaz hité mindig jobban és jobban terjed Európában, Ásiában és magában a felvilágosodott Chinában is. Magatok is bevalljátok, hogy Isten a zsidókat kitagadta és ennek bizonyosságul szolgál, hogy a zsidók el vannak nyomtatva és hogy hitük nem terjed. Ismerjétek el tehát Mohamed tanúkat a tisztaságát, mert ez tiszteletben áll és terjed szemlatomást. Csak azok nyerne ölmát, a kik az úr utolsó profétájában, Mohamedben bíznak. És közöttük csak Omár követő, Alici nem, mert ezek a hitetlenek közé tartoznak.

Erre a perza theologus, ki Ali követői közé tartozott, ellent szereti volna mondani. De a kávéházban beves vita tamadt a különböző vallási és hitű külföldiek között. Voltak ott abesszyniai keresztények, indiai lámák, izraeliták és iszámádok.

Mindnyaján Isten te felett vitakoztak és annak

TÁRCZA.

A suratái vendéglőben.

— Tolstojtól. —

Suratának, India egyik városának kávéházában voltam. Itt a világ minden részéről az utazók töltöttek össze és okának kutatásával foglalkozott, megteho-lyodott s a helyett, hogy felfoghatta volna, hogy nincs mar jó esze, himi kezdé, hogy a legokéletesebb Esz, mely a világot kormányozza, nincs jobba.

Emnek a theologusnak volt egy rabszolgája, ki őt mindentive kísérte. A mint a theologus a kávéházba lépett, a rabszolgát az udvarba maradt az ajtó mögött és leült az izzo nap sugarai alatt egy körre. Itt ült és a legyeket kergette. A theologus pedig a kávéházban patulagra heveredve egy eszete opiumot adottt magának. A mint ezt kitirítte és agyát az opium felesigazta, rabszolgájához fordult.

— Hat beszélt — mondta — te nyomorult rab, mit gondolsz, van-e Isten vagy sem?

— Természetes, hogy van Isten, mondá a rab, s kivett övéből egy fabalványt. Itt az Isten, a ki engem védelmez, a mióta élek. Ez az Isten annak a szentelt fának ágából van faragva, melyet birodalmunkban mindenki imád.

